

Απρόσμενη και σημαντική ανακάλυψη στο Τατόι - Βρέθηκαν τα βασιλικά εμβλήματα του Όθωνα: Στέμμα, ξίφος, σκήπτρο

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Τα βασιλικά εμβλήματα του βασιλέως της Ελλάδος Όθωνα -το στέμμα, το σκήπτρο και το ξίφος- εντόπισαν στο Τατόι κατά τη διάρκεια των εργασιών τεκμηρίωσης των πολιτιστικών αγαθών και κινητών αντικειμένων στελέχη των αρμόδιων υπηρεσιών του υπουργείου Πολιτισμού.

Το στέμμα του Όθωνα βρέ...

Τα βασιλικά εμβλήματα, για τα οποία έχει γίνει πολύς λόγος και έχουν διατυπωθεί πολλές εικασίες -συχνά ευφάνταστες-, βρέθηκαν, σε πολύ καλή κατάσταση, καλά φυλαγμένα και προσεκτικά συσκευασμένα.

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, μόλις ενημερώθηκε για το εύρημα, δήλωσε τα εξής: «Θέλω να ευχαριστήσω τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού για την εξαιρετικά εργώδη, συστηματική, επιστημονική δουλειά που κάνουν τα τελευταία χρόνια στο Τατόι. Η εύρεση των βασιλικών εμβλημάτων του Όθωνος, βασιλιά της Ελλάδος, ήταν απρόσμενη. Η σημασία τους είναι εξαιρετική για το ελληνικό κράτος, ανεξάρτητα της πολιτειακής μεταβολής που έχει συντελεστεί. Αποτελούν τα πρώτα επίσημα διακριτικά του νέου ελληνικού κράτους και προσφέρουν απτά ίχνη της συνέχειάς του στον χρόνο. Είναι προφανές ότι τα βασιλικά εμβλήματα ανήκουν στον ελληνικό λαό και στο έθνος. Μόλις ολοκληρωθεί η συντήρησή τους, τα αντικείμενα, μετά από σχετική συνεννόηση με τον πρωθυπουργό και τον πρόεδρο της Βουλής, θα παραδοθούν στη Βουλή των Ελλήνων -Ανάκτορο του Όθωνος- προκειμένου να εκτίθενται μόνιμως στην Αίθουσα των Τροπαίων “Ελευθέριος Βενιζέλος”».

Ο Όθων, πρίγκιπας της Βαυαρίας, του οίκου των Βίτελσμπαχ, βασίλευσε στην Ελλάδα με τον τίτλο «Βασιλεύς της Ελλάδος» από το 1832 έως το 1862. Το στέμμα και το σκήπτρο κατασκευάστηκαν από τον περίφημο παρισινό οίκο χρυσοχοΐας Fossin et Fils, ενώ για το ξίφος συνεργάστηκαν οι Fossin με τον ξίφοποιό Jules (;) Manceaux, του ομώνυμου οίκου οπλοποιών.

Η κατασκευή τους έγινε μετά από παραγγελία του Λουδοβίκου της Βαυαρίας, πατέρα του Όθωνα, το 1835, για να αποδοθούν στον νεαρό βασιλιά κατά στη στέψη του, η οποία θα γινόταν, την ίδια χρονιά, με την ενηλικίωσή του. Ωστόσο, το πλοίο που τα μετέφερε δεν έφτασε εγκαίρως στην Ελλάδα και η στέψη έγινε χωρίς αυτά. Ο Όθωνας, αποχωρώντας το 1862 από την Ελλάδα, πήρε μαζί του τα εμβλήματα του θρόνου, καθώς ποτέ δεν αποδέχθηκε την έξωσή του, ούτε και παραιτήθηκε από τον θρόνο. Έτσι, τα πρώτα εμβλήματα του ελληνικού κράτους βρίσκονταν από το 1862 στην κατοχή του βασιλικού οίκου της Βαυαρίας.

Τα αντικείμενα, φτιαγμένα από χρυσό και κράματα μετάλλων, χαρακτηρίζονται από την υψηλή τέχνη των κατασκευαστών τους. Είναι μάλλον απλά, δεν φέρουν πολύτιμους λίθους (πλην του lapis lazuli στη λαβή του ξίφους), αλλά οι συμβολισμοί των διακοσμητικών τους στοιχείων είναι σημαντικοί. Αποτελούν την αφετηρία για την παράδοση διαμόρφωσης των κρατικών συμβόλων που θα ακολουθήσουν τους επόμενους δύο αιώνες, παρά την αλλαγή στη δυναστεία και στο πολίτευμα.

Η τελευταία φορά που είχαν παρουσιαστεί τα τρία εμβλήματα μαζί ήταν τον Δεκέμβριο 1959, στην τελετή παράδοσής τους από τον Οίκο των Βίτελσμπαχ στον τότε βασιλιά των Ελλήνων Παύλο. Μετά από διπλωματικές διαπραγματεύσεις, ο αρχηγός του Οίκου των Βίτελσμπαχ, Αλβέρτος, προσέφερε τα εμβλήματα του θρόνου ξανά στην Ελλάδα. Η τελετή της παράδοσής τους έγινε στο Ανάκτορο της Αθήνας (νυν Προεδρικό Μέγαρο), τον Δεκέμβριο του 1959, παρουσία του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή και μελών του υπουργικού συμβουλίου. Η ημερομηνία επιλέχθηκε για να συμπέσει με την επέτειο άφιξης του Όθωνα στην Αθήνα, το 1834, και την ανακήρυξη της πόλης ως πρωτεύουσας του νέου ελληνικού βασιλείου. Ο γιος του Αλβέρτου Μαξιμιλιανός-Εμμανουήλ παρέδωσε στο βασιλικό ζεύγος τα πρώτα εμβλήματα του ελληνικού θρόνου, σε μια συμβολική ημέρα για το κράτος και την πρωτεύουσά του.

Το στέμμα είχε χρησιμοποιηθεί στην κηδεία του βασιλέως Παύλου, τον Μάρτιο του 1964, και στην κηδεία της τέως βασίλισσας Φρειδερίκης, τον Φεβρουάριο 1981.

Αν και η κατάσταση διατήρησής τους είναι πολύ καλή, η Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων του ΥΠΠΟ έχει ήδη επιληφθεί, δεδομένου του μακρού χρόνου αποθήκευσής τους. Οι διαθέσιμες αναφορές -ανάμεσά τους και μια επιστημονική δημοσίευση- επιτρέπουν την ασφαλή ταύτισή τους. Οπωσδήποτε απαιτείται περαιτέρω έρευνα και μελέτη, έργο που ήδη έχουν αναλάβει τα στελέχη της Διεύθυνσης Νεώτερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠΠΟ.

Το στέμμα του Οθωνα

Υλικό: Χρυσός και επιχρυσωμένο μέταλλο, σμάλτο, βελούδο. Διαστάσεις: Ύψος 25 εκ., μέγιστη διάμετρος 29 εκ.

Επιγραφή: Fossin et fils Joailliers du Roi à Paris.

Το στέμμα φέρει στεφάνι διακοσμημένο με φυτική ταινία που παραπέμπει σε δάφνινο στεφάνι. Στο σημείο αυτό υπάρχει επίθετη επιγραφή με την υπογραφή του καλλιτέχνη. Από εκεί ξεκινάνε οκτώ τόξα, διακοσμημένα με αρχαιοπρεπή φύλλα άκανθας και λεοντοκεφαλές, από τα οποία φύονται, αντίστοιχα, οκτώ τοξωτά στελέχη σε σχήμα κλαδιών φοίνικα. Η όλη σύνθεση ενώνεται στο κέντρο όπου σχηματίζεται η επίστεψη του στέμματος με την υδρόγειο σφαίρα, κάτω από τον σταυρό. Στο εσωτερικό διατηρείται το πορφυρό βελούδο, αλλά παρουσιάζει εκτεταμένες φθορές.

Το σκήπτρο με το μονόγραμμα του Οθωνα

Υλικό: Χρυσός και επιχρυσωμένο μέταλλο, σμάλτο.

Διαστάσεις: Ύψος 78 εκ., μέγιστο πάχος 7,4 εκ.

Επιγραφή: Fossin et fils Joailliers du Roi à Paris.

Σκήπτρο αποτελούμενο από τρία επιμήκη στελέχη που ενώνονται με κομβία διακοσμημένα. Στην επίστεψη φέρει στέμμα ολόγλυφο που στο εσωτερικό έχει διακόσμηση με σμάλτο. Στο ανώτερο κυβικό κομβίο σύνδεσης εναλλάσσεται διακόσμηση με το μονόγραμμα του Όθωνα και σμάλτο με λευκό σταυρό. Στην ένωση των κεραιών διακρίνονται τα χρώματα της βαυαρικής σημαίας. Ακολουθεί στέλεχος, χωρίς διακόσμηση και κομβίο με αντίστοιχη διακόσμηση, όπου, αντί για το μονόγραμμα του Όθωνα, απεικονίζονται ολόσωμοι αντρωποί λέοντες. Το κεντρικό στέλεχος είναι ολόκληρο διακοσμημένο με φυτική διακόσμηση άκανθας. Το κατώτερο στέλεχος απολήγει σε σφαίρα με φυτική διακόσμηση. Σε αυτό το σημείο είναι εγχάρακτη η επιγραφή του κατασκευαστή.

Το ξίφος του Όθωνα με το εθνόσημο

Υλικό: Χρυσός και επιχρυσωμένο μέταλλο, σμάλτο, lapis lazuli.

Διαστάσεις: Ύψος 92 εκ., πλάτος 12,7 εκ.

Επιγραφή: Manceaux Fabricant d'armes et Fossin et Fils Joailliers du Roi à Paris.

Το ξίφος φέρει περίτεχνα διακοσμημένη λαβή και θήκη, όπου κυριαρχούν τα φυτικά και ζωικά μοτίβα. Η λαβή σχηματίζεται από λαζουλίτη λίθο και απολήγει σε κομβίο, όπου απεικονίζονται ανάγλυφα δύο γυναικείες μορφές. Η διακόσμηση συνεχίζεται και στον σταυρό που σχηματίζουν τα οριζόντια στελέχη του δακτυλοφύλακα. Η θήκη φέρει στο άνω άκρο ανάγλυφο το μονόγραμμα του Όθωνα και ακολουθεί το εθνόσημο της Ελλάδας, σε σμάλτο. Στην πίσω όψη διαμορφώνεται διάχωρο με την επιγραφή του κατασκευαστή. Οι οπές για την ανάρτηση του ξίφους σχηματίζονται από ελίσσόμενα φίδια. Η όλη σύνθεση περικλείεται από λεπτή ζώνη με λεοντοκεφαλές. Κοντά στη βάση της θήκης διακρίνεται παράσταση με γυναικεία μορφή, μάλλον Νίκη, που περιβάλλεται από μετάλλιο σε σχήμα φοίνικα, ενώ στο βάθος διακρίνονται πολεμικά τρόπαια. Στη χαμηλότερη διακοσμητική ζώνη και των δύο όψεων, επίθετη διακόσμηση με δελφίνια που ελίσσονται γύρω από τρίαινα.

Πηγή: iefimerida.gr